

ชื่อภาคนิพนธ์ : ลักษณะพุทธศาสนิกชนที่ส่งผลต่อความก้าวร้าวของเยาวชน:
ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ในกรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้เขียน : พันตำรวจตรี สืบพงศ์ เสนาะเวส

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)

ปีการศึกษา : 2544

การศึกษาเรื่องลักษณะพุทธศาสนิกชนที่ส่งผลต่อความก้าวร้าวของเยาวชน:ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษา ระดับลักษณะพุทธศาสนิกชนและปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะพุทธศาสนิกชนของเยาวชน (2) ศึกษา ระดับความก้าวร้าวและปัจจัยที่ส่งผลต่อความก้าวร้าวของเยาวชน (3) ศึกษาถึง ลักษณะพุทธศาสนิกชนที่ส่งผลต่อความก้าวร้าวของเยาวชน

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้แก่ โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง และโรงเรียนสตรีวิทยา 2 รวม จำนวน 194 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พอยท์ไบซีเรียล และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ

ผลการศึกษาพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และดี ครอบครัวมีฐานะปานกลางและยากจน บิดามารดาหรือผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ด้วยมีการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับประถมศึกษา
2. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการถ่ายทอดลักษณะพุทธศาสนิกชนจากครอบครัวในระดับปานกลาง โดยเป็นการถ่ายทอดในทางตรง คือสอนสั่งหรือบอกให้รู้ มากกว่าการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง และได้รับการถ่ายทอดในเรื่อง ความเชื่อความเข้าใจมากกว่าเรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักพุทธศาสนา และได้รับการถ่ายทอดลักษณะพุทธศาสนิกชนจากโรงเรียนในระดับปานกลาง

3. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะพุทธศาสนิกชนอยู่ในระดับปานกลาง โดยเป็นลักษณะของความเชื่อความเข้าใจในพุทธศาสนา มากกว่าการปฏิบัติตนตามหลักพุทธศาสนามีระดับความก้าวร้าวปานกลาง ทั้งความก้าวร้าวทางกายและทางวาจา

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะพุทธศาสนิกชนมากที่สุดได้แก่ การได้รับการถ่ายทอดลักษณะพุทธศาสนิกชนจากครอบครัว รองลงมาได้แก่ การได้รับการถ่ายทอดลักษณะพุทธศาสนิกชนจากโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ตามลำดับ โดยสามารถร่วมกันอธิบายลักษณะพุทธศาสนิกชนของเยาวชนได้ร้อยละ 19.1

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความก้าวร้าวของเยาวชนมากที่สุดได้แก่ ลักษณะพุทธศาสนิกชนของเยาวชน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม และสามารถนำมาอธิบายความก้าวร้าวของเยาวชนได้ดีที่สุด (ร้อยละ 12)

ข้อเสนอแนะ

1. ส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวตระหนักถึงหน้าที่และความสำคัญ ในการถ่ายทอดลักษณะพุทธศาสนิกชนให้กับเยาวชนในครอบครัว โดยเฉพาะการปฏิบัติตนตามหลักพุทธศาสนาเป็นแบบอย่างให้กับเยาวชน ซึ่งควรรณรงค์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในหลักพุทธศาสนาที่ถูกต้อง เพื่อให้เห็นประโยชน์และสามารถนำไปปฏิบัติได้ รวมทั้งสามารถสอนหรือถ่ายทอดความเชื่อความเข้าใจในพุทธศาสนาให้กับเยาวชนได้อย่างถูกต้องและในระดับที่สูงขึ้น

2. ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน ให้มีรูปแบบการปฏิบัติหรือกิจกรรมทางพุทธศาสนาเป็นภาคบังคับมากขึ้น โดยเป็นส่วนหนึ่งในการวัดผลให้คะแนนรวมทั้งปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมทางพุทธศาสนาที่น่าสนใจ เพื่อจูงใจเยาวชนให้อยากเข้าร่วมกิจกรรม โดยให้เหมาะสมกับวัย และให้สามารถเข้าร่วมได้ง่ายขึ้น เช่น ให้เข้าค่ายปฏิบัติธรรมที่โรงเรียนหรือที่วัดใกล้โรงเรียนเป็นต้น เพื่อให้โรงเรียนมีส่วนถ่ายทอดลักษณะพุทธศาสนิกชนให้กับเยาวชนมากขึ้น อีกทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับวัด เช่น การใช้ทำกิจกรรมทางพุทธศาสนาต่างๆ เพื่อให้เยาวชน ค้นเคยใกล้ชิดกับวัดและพุทธศาสนามากขึ้น

Title of Research Paper : Buddhist Characteristics Leading to the Youth's Aggressiveness : A Case Study of Mathayomsuksa 4 Students in Bangkok
Author : Police Major Suebpong Senaves
Degree : Master of Arts (Social Development)
Year : 2001

The study was conducted for the following purposes : (1) to find out the youth's Buddhist characteristics and the factors leading to their Buddhist characteristics, (2) the youth's aggressiveness and the factors leading to their aggressiveness, and (3) the youth's Buddhist characteristics that led to their aggressiveness.

The data were collected from 194 Matthayomsuksa 4 at Wat Bungthonglang School and Satri Wittaya 2 School in Bangkok. Percentage, mean, standard deviation, Pearson correlation, Point Biserial correlation and multiple regression were used to analyze the data.

The findings were summed up as follows.

1. Most of the subjects were females. Their academic achievement was from moderate to good levels. Their families' economic status were from moderate to low levels. Their parents lived together and most of the parents had a Bachelor's degree and primary education.

2. Most of the subjects transferred Buddhist characteristics from their families at a moderate level. Such a transfer was direct. That is, their parents taught or told them about Buddhist characteristics rather than behaved as examples. They were told about the Buddhist belief and the Buddhists' understanding rather than about how to behave in accordance with Lord Buddha's teachings. Their schools transferred Buddhist characteristics to them at a moderate level.

3. Most of the subjects were found to have Buddhist characteristics at a moderate level. They were told about the Buddhist belief and the Buddhists' understanding rather than about how to behave in a Buddhist way. They were moderately aggressive both in language use and physical manners.

4. The most important factor leading to Buddhist characteristics was transfer of Buddhist characteristics from the family, followed by transfer of Buddhist characteristics from the school, respectively. All these factors together could explain 19.1 percent of Buddhist characteristics of the youth.

5. The most important factors leading to the youth's aggressiveness was the youth's Buddhist characteristics, which had a negative relationship to their aggressiveness and could explain the youth's aggressiveness the best (12 %)

Recommendations

1. The family institution should be made to realize that it is the family's duty to transfer Buddhist characteristics to the youth in the family. Especially, the parents should strictly follow Buddhist principles so that they can be good examples for their children. Also, there should be campaigns to make people have a correct knowledge and understanding of Buddhism so that they will see the benefit of Buddhism and can follow Buddhist teachings and so that they can teach or transfer Buddhist beliefs to the youth correctly.

2. The Buddhism course at school should be revised so that it will include Buddhist practices as course requirements. Buddhist practices should be part of the total score. Buddhist activities should be improved to be more interesting to attract the youth to join the activities. The activities should suit their age and should be easy to join. For example, a Buddhist practice camp should be held at school or at a temple near the school so that the school can play a part in transferring Buddhist characteristics to the youth. Cooperation between schools and temples should be promoted through Buddhist activities so that the youth will be closer to temples and Buddhism.